

Ieromonahul Grigorie

Iubiți pe vrăjmașii voștri

Traducere din limba greacă:

Cristian Spătărelu

EDITURA EGUMENITA

2019

Cuprins

Prolog	7
1. Cum să-i iubim pe vrăjmașii noștri	11
2. <i>Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșităilor noștri</i>	21
3. Rugăciunea și ținerea de minte a răului	37
4. Atunci când iertăm câștigăm noi	43
5. Îl urmăim pe Dumnezeu	53
6. Cum iubesc sfinții	63
Epilog	73
Abrevieri	76

1. Cum să-i iubim pe vrăjmașii noștri

De multe ori, vrând să ne îndreptătim pe noi, punem întrebarea:

Este cu adevărat posibil să-i ierțăm și, chiar mai mult, să-i iubim pe vrăjmașii noștri?

Răspunsul la această întrebare este: Da! Și asta cel dintâi „a învățat-o și a dovedit-o prin viața Lui Hristos, Care a arătat iubirea Tatălui Său și pe a Sa, făcând ascultare până la moarte din dragoste pentru vrăjmași, și nu pentru prieteni, după cum ne încredințează Apostolul Pavel, zicând: *Dumnezeu Își arată dragostea Lui față de*

noi prin aceea că, pentru noi, Hristos a murit când noi eram încă păcătoși... De-sigur, Preabunul și Dreptul Dumnezeu nu ne-ar fi poruncit să-i iubim pe vrăjmașii noștri dacă nu ne-ar fi dăruit puterea să facem asta”³.

Viața tuturor sfinților este încă o dovadă că, cu harul lui Hristos, e cu putință să-i iubim pe vrăjmașii noștri.

Apostolul Pavel, de pildă, i-a iubit atât de mult pe vrăjmașii lui, așa cum noi nu-i iubim nici pe prietenii noștri.

Căci care dintre noi și-ar da viața, sau chiar mai mult, ar alege să meargă în iad, pentru prietenii lui?

Însă apostolul, care-L iubea pe Hristos ca nimeni altul, își dorea chiar

³ Sfântul Vasile cel Mare, *Cuvinte de folos*, 176, PG 31, p. 1200BC, Romani 5, 8.

să se despartă de Acela, pentru a se mântui cei care-l biciuiau și aruncau cu pietre în el!⁴

Sfântul Ioan Gură de Aur ne arată o cale practică pentru a-i putea ierta mai ușor pe frații noștri: Să vedem păcatele noastre și să ne osândim pe noi pentru acestea.

Aplicând această metodă, găsim circumstanțe atenuante pentru ceilalți și în plus ne îndreptăm pe noi.

De asemenea, să ne gândim că omul care ne face rău este condus la faptele lui de diavol: „Când cineva îți face rău, să nu-l vezi pe el, ci pe diavolul care-l îndeamnă. Întoarce-ți toată furia împotriva aceluia, pe când față de omul pe care-l îndeamnă acela trebuie să ai milă”.

⁴ Romani 9, 3.

Respectiv Sfântul Siluan Atonitul scrie din experiența lui despre iubirea de vrăjmași: „La început silește-ți inima să-i iubească pe vrăjmași, și Domnul, văzând în iubirea ta bună intenție, te va ajuta în tot chipul... Fără harul lui Dumnezeu nu putem să-i iubim pe vrăjmași”⁵.

Un Sfânt Părinte a spus: „Dacă auzi despre cineva că te urăște și te vorbește de rău, trimite-i un dar, încât să ai îndrăzneală la Hristos în ceasul Judecății”.

Fiindcă „nimic nu-L împlânzește atât de mult pe Dumnezeu, ca iubirea pentru cei ce ne vrăjmășesc și

⁵ Parafrază la *Tâlcuire la Matei* 51, 5, PG 58, p. 594; *Tâlcuire la Ioan* 84, 3, PG 59, p. 458; Arhim. Sofronie, Sfântul Siluan Atonitul, *Mă-năstirea Prodromul*, Essex, Anglia, 1988, p. 413.

aducerea de binefaceri pentru cei ce ne vatămă”⁶.

Cineva l-a întrebat odată pe avva Zosima:

„Cum poate cineva, atunci când este batjocorit sau calomniat, să nu se mânie?”. Și acela a răspuns: „Dacă omul se socotește pe sine un gunoi, nu se va tulbura”⁷.

Cuviosul Amon ne sfătuiește cum să ne purtăm în asemenea cazuri: „Fii cu luare-aminte la sinele tău, încât dacă cineva te întristează cu ceva, să nu spui nimic.

Taci, până când inima ta se va liniști prin rugăciune neîncetată, și

⁶ *Everghetinosul*, Pricina 40, vol. II, Atena, 1978, p. 524; Sfântul Ioan Gură de Aur, *Tâlcuire la Ioan* 84, 3, PG 59, p. 458.

⁷ *Zosima*, p. 65.

Res: atunci ajută-l pe fratele care te-a întristat”⁸.

Cel mai bun ajutor pentru fratele care ne întristează și ne nedreptățește este purtarea noastră lipsită de răutate și rugăciunea pe care o facem pentru el. „Câtă trudă este să ne rugăm pentru vrăjmașii noștri?”, întreabă cuviosul Zosima. „Nu cumva e ceva de săpat? Nu cumva e de mers pe jos? Nu cumva e vreo pagubă bănească?

Să fii mulțumit când ești vorbit de rău. Căci în felul acesta vei ajunge ucenicul Sfinților Apostoli, care «se bucurau că s-au învrednicit, pentru numele lui Hristos, să sufere ocară». Și aceia, desigur, fiind curați și sfinți, au suferit necinstiri pentru numele lui Hristos... Pe când noi trebuie să

⁸ Zosima, 31.

ne purtăm cu recunoștință și să mărturisim că pe bună dreptate suntem necinstiți pentru faptele noastre păcătoase.

Și totuși, sufletul mizerabil, dacă nu cunoaște că pe bună dreptate pătimește ceea ce pătimește, stă și își macină mintea și împletește cugete, spunând: «Vai, ce mi-a zis!», «m-a batjocorit», «m-a făcut de răs», și astfel uneltește, luând locul demonilor... Ce este mai ușor decât să-i iubești pe toți și să te iubească toți?

Câtă odihnă ne aduc poruncile lui Hristos! Și totuși, n-am pus încă început râvnei noastre. Căci dacă punem început, toate ar fi fost ușoare, cu harul lui Dumnezeu”⁹.

⁹ Zosima, pp. 45-47; Parafrază la Fapte 5, 41.

Respect Sfinții îi văd pe toți oamenii prin prisma iubirii, chiar și pe cei care uneltesc împotriva lor:

„Într-o zi, pe când părintele Paisie stătea în curtea chiliei lui sărăcăcioasă, a zărit pe cineva ascuns în pădure, care-l urmărea. Dădea impresia unui om ce căuta prilejul să fure.

Părintele s-a gândit: «Sărmanul acesta se află în nevoi».

A plecat îndată, lăsând ușa chiliei deschisă. Hoțul a intrat nederanjat înăuntru, însă n-a găsit nimic de valoare să ia...

Acest lucru l-a emoționat și căin-du-se, și-a cerut iertare, pe care părin-tele cel lipsit de răutate i-a dat-o din toată inima”¹⁰.

¹⁰ Ieromonahul Isaac, *Viața părintelui Paisie Aghioritul*, Sfântul Munte, 2004, p. 198.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Să nu-l urăști pe cel ce-ți face rău... Să nu-l blestemi pe cel ce te vatămă, altminteri și vătămarea o vei suferi, și rodul ei îl vei pierde...

Te întrebi cum e posibil să faci asta. L-ai văzut pe Dumnezeu făcându-Se om și arătând atâta îndurare și sufe-rind atâtea pentru tine și tu încă te întrebi și te îndoiești că ar fi cu puțin-ță să-i ierți pe robii cei asemenea ție pentru nedreptățile pe care ți le fac? Nu-L auzi cum spune pe Cruce: *Pă-rinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac?*”¹¹.

¹¹ *Tâlcuire la Matei 18, 4*, PG 57, pp. 269-270; Luca 23, 34.

2. Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri

Atunci când apostolii I-au cerut lui Hristos să-i învețe cum să se roage, Acela i-a învățat Rugăciunea Împărătească (*Tatăl nostru*), prin care să ceară și următorul lucru:

*Și ne iartă nouă greșalele noastre,
precum și noi iertăm greșiților noștri.*

Adică „iartă-ne nouă greșelile noastre în același fel în care și noi iertăm celor care ne vatămă”. Hristos, după învățătura *Tatăl nostru*, adaugă: